

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

49

На основу члана 15. став 2. Закона о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02) и члана 17. Закона о Савету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине, на 140. сједници одржаној 12. јануара 2011. године, донио је

ПРАВИЛНИК

О МЈЕРАМА ЗА НАДЗОР АФРИЧКЕ СВИЊСКЕ КУГЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим Правилником прописују се минималне мјере за надзор афричке свињске куге.

Члан 2.

(Дефиниције)

У овом Правилнику поједини појмови имају следеће значење:

- а) *свиња* су животиње из породице Суидае, у коју су сврстане домаће и дивље свиње;
- б) *дивља свиња* је свиња која се не држи или не узгаја на фарми;
- ц) *фарма* је свако двориште или објекат гдје се стално или привремено држе или узгајају свиње, осим клаоница, превозних средстава и оградањених подручја у којима се узгајају и могу ловити дивље свиње, а величина и структура оградањеног подручја је таква да није могуће спровести мјере из члана 5. става (1) овог Правилника;
- д) *дијагностички приручник* је приручник из члана 18. става (3) овог Правилника који у смислу овог Правилника је приручник за успостављање дијагностичке процедуре, методе узорковања и

критеријуми за оцјену лабораторијских тестова за потврђивање класичне свињске куге, а којег доноси Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Канцеларија);

- е) *свиња код које постоји сумња да је заражена вирусом афричке свињске куге* је свиња или лешина свиње, која показује клиничке знакове болести или показује карактеристичне постморталне промјене или реакције на лабораторијске тестове, спроведене у складу са Дијагностичким приручником, које указују на могућу присутност афричке свињске куге;
- ф) *случај афричке свињске куге или свиња заражених афричком свињском кугом* је свака свиња или трупло свиње:
 - 1) код којих су службено потврђени клинички симптоми или пост мортем лезије афричке свињске куге или;
 - 2) код којих је постојање болести службено потврђено на основу лабораторијског прегледа изведеног у складу са Дијагностичким приручником;
- г) *избијање афричке свињске куге* је појава једног или више случајева афричке свињске куге на фарми;
- х) *примарно избијање* је избијање афричке свињске куге које није епидемиолошки повезано са претходним избијањем те болести на другој фарми која се налази у кругу радијуса 20 км или прво избијање болести на фарми на другом подручју;
- и) *примарни случај афричке свињске куге код дивљих свиња* је било који случај афричке свињске куге који је откривен код дивљих свиња на подручју гдје се не спроводе мјере за искорјењивање болести у складу са чл. 15. или 16. овог Правилника;
- ј) *контактна фарма* је свака фарма на којој се могао пренијети вирус афричке свињске куге, било због близине зараженог газдинства (локација), кретања људи, свиња, возила или на други начин;

- к) *власник животиња* је било које правно или физичко лице које поседује свиње или се бави држањем свиња, без обзира да ли од тога остварује профит;
- л) *надлежни органи* за спровођење овог Правилника су:
- 1) Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине - Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Канцеларија);
 - 2) "Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине" - су надлежни органи дефинисани Законом о ветеринарству ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/00), Законом о ветеринарству у Републици Српској ("Службени гласник РС", број 42/08) и Законом о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02) у случају Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Брчко Дистрикт БиХ);
 - 3) "Надлежни ветеринарски инспекцијски органи" - су надлежни органи дефинисани Законом о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ", број 62/05) и Законом о инспекцијама у Републици Српској ("Службени гласник РС", број 74/10);
- м) *нешкодљиво уклањање* је један од начина поступања са материјалом високог ризика којим се спречава опасност од ширења вируса афричке свињске куге;
- н) *еутианазија* (у даљњем *тексту*: *усмрћивање*) је усмрћивање животиња у складу са чланом 2. тачком ф) Правилника о заштити животиња при клању или усмрћивању ("Службени гласник БиХ", број 46/10);
- о) *клање* је поступак усмрћивања животиња искрварењем;
- п) *преносник болести* (у даљњем тексту: вектор) је крпељ врсте *Ornithodoros erraticus*;
- р) *надлежни ветеринарски инспектор* је инспектор задужен за одређено административно подручје;
- с) *заражено подручје за дивље свиње* је подручје државе гдје се након потврде једног или више случајева афричке свињске куге код дивљих свиња мјера за искорјењивање болести спроводе у складу са чл. 15. или 16. овог Правилника.

Члан 3.

(Обавјештавање о афричкој свињској куги)

- (1) Сваку појаву и сумњу на појаву афричке свињске куге надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта БиХ мора обавезно и без одгађања да пријави Канцеларији.
- (2) У случају када је потврђена појава афричке свињске куге Канцеларија мора да:
 - а) пријави болест Свјетској организацији за здравље животиња (у даљњем тексту: ОИЕ), Европској комисији и другим заинтересованим државама у складу са Прилогом I, укључујући податке о:
 - 1) избијањима афричке свињске куге који су потврђени на фарми;
 - 2) случајевима афричке свињске куге који су потврђени у клаоници или прометном средству;
 - 3) примарној појави афричке свињске куге која је потврђена код дивљих свиња;
 - 4) резултатима епидемиолошког истраживања проведеног у складу са чланом 8. овог Правилника;
 - б) прослиједити податке ОИЕ-у, Европској комисији и другим заинтересованим државама о новим потврђеним случајевима афричке свињске куге код дивљих свиња на зараженом подручју, у складу са ставом (4) тачка а) и ставом (5) члана 16. овог Правилника.

Члан 4.

(Мјере у случајевима сумње на појаву афричке свињске куге на фарми)

- (1) Када се на фарми налази једна или више свиња за које се сумња да су заражене вирусом афричке свињске куге, надлежна ветеринарска организација је дужна на најбржи могући начин, а најкасније у року од 24 часа, да извјести надлежног ветеринарског инспектора и надлежни орган ентитета, а они су дужни да обавијесте Канцеларију, те до доласка надлежног ветеринарског инспектора дужна је спроводити све мјере за спречавање ширења болести.
- (2) Надлежни ветеринарски инспектор мора да спроведе контролу идентификационих ознака животиња и, без одгађања, да нареди спровођење службеног претраживања како би се потврдило или искључило присуство наведене болести, а у складу са поступцима описаним у Дијагностичком приручнику којег доноси директор Канцеларије.
- (3) Ако се сумња на појаву афричке свињске куге на фарми не може искључити, надлежни ветеринарски инспектор мора да стави фарму под службени надзор и да нареди:
 - а) да се изброје све свиње свих категорија на фарми, те да се састави попис броја свиња које су, у свакој категорији, већ обољеле, које су угинуле или које су вјероватно заражене. Овај попис се мора ажурирати како би се евидентирале обољеле и угинуле свиње током периода сумње и ови се подаци на захтјев морају предочити и могу се провјерити приликом сваке посјете;
 - б) да се све свиње на фарми затворе у објекат у којем живе или на неком другом мјесту гдје се могу изоловати;
 - ц) да ниједна свиња не смије ући на фарму нити је напустити. Ако је потребно, надлежни ветеринарски инспектор може да прошири забрану напуштања фарме и на дуге животињске врсте, те да захтијева примјену одговарајућих мјера за уништавање глодара или инсеката;
 - д) да ниједно трупло свиње не смије бити изнесено са фарме;
 - е) да се са фарме не смију износити месо, производи начињени од свиња, сјеме, јајашца или замци свиња, крмиво, оруђе, материјали или отпад којима би се могла пренијети афричка свињска куга;
 - ф) забрану кретања лица на и са фарме, осим уколико је исто одобрено рјешењем од стране надлежног ветеринарског инспектора;
 - г) забрану кретања возила на и са фарме, осим уколико је исто одобрено рјешењем од стране надлежног ветеринарског инспектора;
 - х) да се на улазима и излазима објеката у којима су смјештене свиње, те на улазима и излазима саме фарме користи одговарајуће дезинфекционо средство; свако лице које улази или излази из фарме на којима се држе свиње мора се придржавати одговарајућих хигијенских мјера потребних за смањење ризика од ширења вируса афричке свињске куге. Осим тога, сва се превозна средства прије напуштања фарме морају пажљиво дезинфиковати;
 - и) да се спроведе епидемиолошко истраживање у складу са чланом 8. овог Правилника.
- (4) Када то захтијева епидемиолошка ситуација, надлежни ветеринарски инспектор може:
 - а) да на фарми из става (3) овог члана примјени мјере предвиђене чланом 5. ставом (1) овог Правилника. Међутим, надлежни ветеринарски инспектор може, ако сматра да то околности допуштају, да ограничи примјену ових мјера само на свиње за које се сумња да су заражене

или контаминирани вирусом афричке свињске куге, те на дио фарме на којој се оне држе, уз услов да су оне биле смјештене и хранене потпуно одвојено од других свиња на фарми. У сваком случају, од усмрћених свиња треба узети довољан број узорака, како би се у складу са дијагностичким приручником потврдила или искључила присутност вируса афричке свињске куге;

- б) да успостави привремену зону надзора око фарме из става (3) овог члана. На фарме унутар те зоне на којима се држе свиње, примјењују се све или само неке мјере из ст. (1), (2) и (3) овог члана.
- (5) Када се једном донесу, мјере из става (3) овог члана се не укидају док се постојање афричке свињске куге службено не искључи.

Члан 5.

(Мјере у случајевима када је потврђена присутност афричке свињске куге на фарми)

- (1) У случајевима када је присутност афричке свињске куге на фарми службено потврђена, надлежни ветеринарски инспектор, уз мјере из члана 4. став (3) овог Правилника, прописује:
- а) да се све свиње на фарми без одлагања усмрте под службеним надзором и тако да се избјегне ризик од ширења вируса афричке свињске куге током транспорта или усмрћивања;
 - б) да се код усмрћивања свиња узме довољан број узорака у складу са Дијагностичким приручником, како би се могао утврдити начин уношења вируса афричке свињске куге на фарму, те дужина временског периода током којег је он могао бити присутан на фарми прије него што је болест пријављена;
 - ц) да се трупа гинулих или усмрћених свиња нешкодљиво уклоне под службеним надзором;
 - д) да се, кад год је то могуће, уђе у траг и под службеним надзором нешкодљиво уклони месо свиња које су заклане током периода између могућег уношења болести на фарму и предузимања службених мјера;
 - е) да треба ући у траг сјемени, јајашцима и замецима свиња узетим са фарме током периода између вјероватног уношења болести на фарму и предузимања службених мјера, те их под службеним надзором нешкодљиво уклонити тако да се избјегне ризик ширења вируса афричке свињске куге;
 - ф) да се морају нешкодљиво уклонити све материје и отпад за које постоји вјероватност да су контаминирани, као нпр. крмиво, да се морају уништити сви материјали за једнократну употребу који могу бити контаминирани, а посебно они који се употребљавају за усмрћивање. Ови поступци се морају изводити у складу са упутствима надлежног ветеринарског инспектора;
 - г) да након одстрањивања свиња треба зграде у којима су оне боравиле, возила употребљена за превоз свиња или њихових трупа, опрему, стељу, гној и гнојницу који су вјероватно контаминирани, очистити, и по потреби обавити дезинсекцију, дезинфекцију, или мјере у складу са чланом 12 овог Правилника.;
 - х) да у случају примарног избијања болести изолат вируса афричке свињске куге треба подвргнути лабораторијском поступку прописаном у Дијагностичком приручнику, како би се идентификовао генотип;
 - и) да се спроведе епидемиолошко истраживање у складу са чланом 8. овог Правилника.
- (2) У случајевима када се избијање болести потврди у лабораторији, зоолошком врту, парку природе или на ограђеном простору на којем се држе свиње у научне сврхе

или у сврхе очувања врста или очувања ријетких пасмина, Канцеларија уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ може да дозволи одступања од мјера из става (1) тач. а) и е) овог члана, уз услов да нису угрожени привредни интереси.

- (3) У случају дозвољених одступања наведених у ставу (2) овог члана Канцеларија мора одмах да обавијести ОЈЕ, Европску комисију и надлежне органе свих сусједних држава, у складу са чланом 12. Одлуке о заразним болестима ("Службени гласник БиХ", број 44/03).

Члан 6.

(Мјере у случајевима када је потврђена присутност афричке свињске куге на фармама које се састоје од различитих производних јединица)

- (1) Када се присутност афричке свињске куге потврди на фармама које се састоје од двију или више одвојених производних јединица, Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистриктом БиХ може, како би се могао доготовити тов свиња, одлучити да одступи од члана 5. става (1) тачке а) овог Правилника у односу на производне јединице са здравим свињама унутар фарме која је заражена, уз услов да надлежни ветеринарски инспектор потврди да су структура, величина и удаљеност тих производних јединица, те поступци који се у њима изводе такви да те производне јединице имају посве одвојене објекте и опрему за смјештај, узгој и храњење, тако да се вирус не може ширити из једне производне јединице на другу.
- (2) Уколико се користе одступање из става (1) овог члана, Канцеларија мора да изради детаљна правила за његову примјену у свјетлу јамстава која се могу обезбиједити у погледу здравља животиња.
- (3) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ морају о одступању из става (1) овог члана, без одгањања, да обавијесте Канцеларију.

Члан 7.

(Мјере за контактне фарме)

- (1) Контактним фармама се сматрају оне фарме за које надлежни ветеринарски инспектор, на основу епидемиолошког истраживања изведеног у складу са чланом 8. овог Правилника, сматра или утврди да је могуће да је афричка свињска куга унесена или са других фарми на фарму из чл. 4. или 5. овог Правилника, или са те фарме на друге фарме.
- (2) На такве фарме се примјењује члан 4. овог Правилника све док се присутност афричке свињске куге службено не искључи.
- (3) Уколико епидемиолошка ситуација то захтијева, надлежни ветеринарски инспектор на контактне фарме из става (1) овог члана примјењује мјере предвиђене чланом 5. ставом (1) овог Правилника.
- (4) При усмрћивању од свиња треба узети довољан број узорака у складу са Дијагностичким приручником, како би се на тим фармама потврдила или искључила присутност вируса афричке свињске куге.

Члан 8.

(Епидемиолошко истраживање)

- (1) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ наређују спровођење епидемиолошког истраживања у односу на сумњиве случајеве или на избијања афричке свињске куге, која се темеље на упитницима састављеним у оквиру планова за ванредне ситуације из члана 21. овог Правилника.
- (2) Овакво истраживање обухвата барем следеће:
- а) период током којег је вирус афричке свињске куге могао постојати на фарми прије него што је о болести извијештено или прије него што се на њу посумњало;

- б) могући извор афричке свињске куге на фарми и идентификација других фарми на којима су свиње могле да буду заражене или контаминирани из истог извора;
 - ц) кретање лица, возила, свиња, трупала, сјемена, меса или било каквих других материјала који су могли пренијети вирус на предметне фарме или са њих;
 - д) могућност да ширење болести узрокују вектори или дивље свиње.
- (3) Уколико резултати овог истраживања сугеришу да се афричка свињска куга могла проширити са фарми или на фарме које се налазе у другим државама, Канцеларија о томе треба смјеста да обавијести ОИЕ, Европску комисију и дотичну државу.

Члан 9.

(Успостављање зараженог и угроженог подручја)

- (1) Одмах након службеног потврђивања афричке свињске куге код свиња на фарми Канцеларија ће, уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, да одреди границе зараженог подручја у кругу од најмање три км око мјеста избијања болести, а које мора да буду у склопу угроженог подручја у кругу од најмање 10 км.
- (2) У тим се подручјима примјењују мјере из чл. 10. и 11. овог Правилника.
- (3) Код успостављања ових подручја, Канцеларија мора да води рачуна о:
 - а) резултатима епидемиолошког истраживања спроведеног у складу са чланом 8 овог Правилника;
 - б) о географској ситуацији, посебно о природним или умјетним границама;
 - ц) о положају и близини фарми;
 - д) подаци о кретању и трговини свињама и о подаци о расположивости клаоница и постројења за обраду трупала;
 - е) о објектима и постројењима, те о кадровима који су на располагању за надзор над било каквим кретањем свиња унутар ових подручја, посебно ако се свиње које ће се усмртити морају премјестити са њихове изворне фарме.
- (4) Ако подручја из става (1) овог члана укључују дио територија других држава, Канцеларија мора да сарађује са надлежним органима дотичних држава у утврђивању подручја.
- (5) Надлежни ветеринарски инспектор мора да спроведе све потребне мјере, укључујући постављање видљивих знакова и упозоравајућих натписа те кориштење средстава јавнога саопштавања, како би обезбједио да се сва лица унутар зараженог и угроженог подручја у цјелости упознају са мјерама из чл. 10. и 11. овог Правилника, те да обезбједи спровођење тих мјера.

Члан 10.

(Мјере у успостављеном зараженом подручју)

- (1) Надлежни ветеринарски инспектор обезбјеђује да се у зараженом подручју примјењују следеће мјере:
 - а) обављање пописа свих фарми што је прије могуће. У року од седам дана након што се утврди заражено подручје, ове фарме мора да посјети надлежни ветеринарски инспектор који наређује и надзире клинички преглед свиња, те провјерава регистар и идентификационе ознаке свиња;
 - б) забрањује кретање и транспорт свиња по јавним или приватним путевима, осим, ако је нужно, доставних путева на фарми, уколико такво кретање не одобри допуштајући кретање предвиђено у тачки ф) овог става. Ова забрана се не мора примјењивати на превоз свиња друмским или железничким путевима без искрцавања или заустављања. Надаље, надлежни ветеринарски

инспектор може да допусти одступање за свиње за клање које долазе из подручја изван зараженог подручја и које се пребацују у клаоницу смјештену у наведеном подручју за тренутно клање;

- ц) камиони и друга возила и опрема који се користе за превоз свиња или друге стоке или материјала који могу бити контаминирани (као што су трупла, крмиво, гној, гнојница, итд.) морају се што је прије могуће након контаминације очистити, дезинфиковати, те се по потреби на њима мора обавити дезинсекција или нека друга обрада у складу са чланом 12. овог Правилника. Ниједан камион нити возило који су употријебљени за превоз свиња не смије напустити ово подручје док се не очисте и дезинфикују, те док их надлежни ветеринарски инспектор не прегледа и поново одобри за транспорт;
 - д) ниједна друга домаћа животиња не смије ући на фарму нити је напустити без одобрења надлежног ветеринарског инспектора;
 - е) о свим обољелим или угинулим свињама на фарми мора се одмах обавијестити надлежни орган у складу са чланом 4. став (1) овог Правилника и спровести одговарајућа истраживања у складу са поступком наведеним у Дијагностичком приручнику;
 - ф) свиње се не смију премјештати са фарме на којој се држе најмање 40 дана по завршетку прелиминарног чишћења и дезинфекције, те по потреби дезинсекције заражених фарми. Након 40 дана, подложно условима из става (3) овог члана, надлежни ветеринарски инспектор може да одобри премјештање свиња са дотичне фарме, како би се превезле директно у:
 - 1) клаоницу коју је одредио надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, првенствено у зараженом или угроженом подручју, у сврху тренутног клања;
 - 2) погон за обраду или мјесто гдје се свиње могу одмах усмртити и њихова трупла нешкодљиво уклонити под службеним надзором;
 - 3) у изузетним околностима, у друге објекте смјештене унутар зараженог подручја. У случају примјене ове одредбе морају се одмах обавијестити надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, а они Канцеларију.
 - г) сјеме, јајашца или замеци свиња не смију напустити фарме које се налазе у зараженом подручју;
 - х) свако лице које долази на ове фарме или из њих излази мора се придржавати одговарајућих хигијенских мјера потребних за смањење ризика од ширења вируса афричке свињске куге.
- (2) Када забране из става (1) овог члана због даљих избијања болести трају дуже од 40 дана, те ради тога код држања свиња дође до проблема повезаних са добробити животиња или неких других проблема, надлежни ветеринарски инспектор може у складу са условима из става (3) овог члана, на основани захтјев власника, да одобри премјештање свиња из фарме у зараженом подручју како би се превезле директно у:
- а) клаоницу коју је одредио надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, првенствено у зараженом или угроженом подручју, у сврху тренутног клања;
 - б) погон за обраду или прикладно мјесто гдје се свиње одмах усмрћују, а њихова трупла нешкодљиво уклањају под службеним надзором;
 - ц) у изузетним околностима, у друге објекте смјештене унутар зараженог подручја. У случају примјене ове одредбе морају се одмах обавијестити надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, а они Канцеларију.
- (3) Поступајући у складу са ставом (2) овог члана, надлежни ветеринарски инспектор може да одобри премјештање свиња са предметне фарме, под условом:

- а) да је наредио и надзирао клинички преглед свиња на фарми, посебно оних које ће се премјештати, укључујући мјерење тјелесне температуре, у складу са поступцима наведеним у дијагностичком приручнику, те да је провјерио регистар и идентификационе ознаке свиња;
- б) да провјере и прегледи из тачке а) овог става нису показали никакав доказ афричке свињске куге;
- ц) да се свиње превозе у возилима која је надлежни ветеринарски инспектор запечатио;
- д) да се возила и опрема који су били укључени у транспорт свиња одмах након транспорта очисте и дезинфикују у складу са одредбама из члана 12. овог Правилника;
- е) ако се свиње шаљу на клање или усмрћивање, да се притом од тих свиња узме довољан број узорака у складу са Дијагностичким приручником, како би се могла потврдити или искључити присутност вируса афричке свињске куге на тим фармама;
- ф) ако се свиње превозе у клаоницу:
- 1) да се надлежни ветеринарски инспектор одговоран за ту клаоницу обавијести о намјери слања свиња, те да се надлежни ветеринарски инспектор за отпрему обавијести о њиховом доласку;
 - 2) да се по доласку у клаоницу те свиње држе и кољу одвојено од других свиња;
 - 3) да током анте и пост мортем прегледа који се обављају у дотичној клаоници, надлежни ветеринарски инспектор узме у обзир све знакове присутности афричке свињске куге;
 - 4) да свјеже месо свиња на које се односи ова тачка мора бити прерађено у истом објекту или послато на прераду у други објекат који за то одреди надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта БиХ. Пошиљка меса која се шаље у наведени објекат мора да буде запечаћена прије стављања у промет и да остане запечаћена током превоза. Такво месо и производи од таквог меса не смију бити стављени на тржиште.
- (4) Мјере у зараженом подручју се примјењују барем:
- а) док се не обави чишћење, дезинфекција и, по потреби, дезинсекција заражене фарме;
 - б) док се свиње на свим фармама клинички и лабораторијски не прегледају у складу са Дијагностичким приручником, како би се открила могућа присутност вируса афричке свињске куге. Ови прегледи се не обављају док не протекне 45 дана од завршетка мјера прелиминарног чишћења, дезинфекције и, по потреби, дезинсекције на зараженим фармама.
- (5) Међутим, одступајући од става (1) тачке ф) и од ст. (2) и (4) овог члана, периода од 40 и 45 дана која су у њима дефинисана могу се смањити на 30 дана, ако је, у складу са Дијагностичким приручником, примијењен интензиван програм узимања узорака и тестирања који омогућава искључивање присутности афричке свињске куге на дотичној фарми.

Члан 11.

(Мјере у угроженом подручју)

- (1) Надлежни ветеринарски инспектор наређује и надзире да се у угроженом подручју примјењују сљедеће мјере:
- а) обавља се попис свих фарми на којима се држе свиње;
 - б) забрањује се кретање и транспорт свиња по јавним или приватним путевима, осим доставних путева на фарми када је то нужно, уколико такво кретање не одобри надлежни ветеринарски инспектор. Ова забрана се не мора примјењивати на превоз свиња друмским или жељезничким путевима без искрцавања или заустављања, или на свиње за клање које долазе из подручја изван угроженог подручја, а које се пребацују у клаоницу смјештену у наведеном подручју за тренутно клање;
 - ц) камиони и друга возила и опрема који се користе за превоз свиња или друге стоке или материјала који могу бити контаминирани (као што су трупла, крмиво, гној, гнојница, итд.) морају се очистити, дезинфиковати, те се по потреби на њима мора обавити дезинсекција или нека друга обрада, што је прије могуће након контаминације, у складу са чланом 12. овог Правилника. Ниједан камион нити возило који су употријебљени за превоз свиња не смије напустити ово подручје док се не очисти и дезинфикује;
 - д) без одобрења надлежног ветеринарског инспектора, ниједна друга домаћа животиња не смије ући на фарму нити је напустити током првих седам дана након успостављања овог подручја;
 - е) о свим обољелим или угнулим свињама на фарми мора се одмах обавијестити надлежни орган у складу са чланом 4. став (1) овог Правилника које затим спроводи одговарајућа истраживања у складу са поступком наведеним у Дијагностичком приручнику;
 - ф) свиње се не смију премјештати са фарме на којој се држе, најмање 30 дана по завршетку прелиминарног чишћења, дезинфекције и, по потреби, дезинсекције заражених фарми. Након 30 дана, у складу са условима из члана 10. става (3) овог Правилника, надлежни ветеринарски инспектор може да одобри премјештање свиња са дотичне фарме, како би се превезле директно у:
 - 1) клаоницу коју је одредио надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, првенствено у зараженом или угроженом подручју, у сврху тренутног клања;
 - 2) погон за обраду или прикладно мјесто гдје се свиње одмах усмрћују, а њихова трупла нешкодљиво уклањају под службеним надзором;
 - 3) у изузетним околностима, у друге објекте смјештене унутар зараженог или угроженог подручја. У случају примјене ове одредбе морају се одмах обавијестити надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, а они Канцеларију.
 - г) сјеме, јајашца или замци свиња не смију напустити фарме које се налазе унутар угроженог подручја;
 - х) свако лице које улази на фарме које држе свиње или из њих излази мора се придржавати одговарајућих хигијенских мјера потребних за смањење ризика од ширења вируса афричке свињске куге.
- (2) Када забране из става (1) овог члана због даљих избијања болести трају дуже од 40 дана, те ради тога код држања свиња дође до проблема повезаних са добробити животиња или неких других проблема, надлежни ветеринарски инспектор може у складу са условима из члана 10. става (3) овог Правилника, на основани захтјев власника, да одобри премјештање свиња из фарме унутар угроженог подручја, да би се превезле директно у:
- а) клаоницу коју је одредио надлежни ентитетски орган и Брчко Дистрикт БиХ, првенствено унутар зараженог или угроженог подручја, у сврху тренутног клања;
 - б) погон за обраду или прикладно мјесто гдје се свиње одмах усмрћују, а њихова трупла нешкодљиво уклањају под службеним надзором;
 - ц) у изузетним околностима, у друге објекте смјештене унутар зараженог или угроженог подручја. У случају примјене ове одредбе морају се одмах обавијестити надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, а они Канцеларију.
- (3) Мјере у угроженом подручју се примјењују барем:
- а) док се не обави чишћење, дезинфекција, и по потреби дезинсекција заражене фарме;

- б) док се свиње на свим фармама клинички и лабораторијски не прегледају у складу са Дијагностичким приручником, како би се открила могућа присутност вируса афричке свињске куге. Ови прегледи се не обављају док не протекне 40 дана од завршетка мјера прелиминарног чишћења, дезинфекције и по потреби дезинсекције на зараженим фармама.
- (4) Међутим, одступајући од става (1) тачка ф) и од ст. (2) и (3) овог члана, период од 30 дана које је дефинисано у ставу (1) тачка ф) овог члана може се скратити на 21 дан, а периоди од 40 дана који су дефинисани у ст. (2) и (3) овог члана могу се смањити на 30 и 20 дана, ако је у складу са Дијагностичким приручником примјењен интензивни програм узимања узорака и тестирања који омогућава искључивање присутности афричке свињске куге на дотичној фарми.

Члан 12.

(Чишћење, дезинфекција и обрада инсектицидима)

Чишћење, дезинфекција и обрада инсектицидима се обавља:

- а) службено одобреним дезинфицијентима и инсектицидима одобреним за стављење у промет од надлежних министарстава пољопривреде, водопривреде и шумарства у препорученим концентрацијама;
- б) под службеним надзором у складу са:
 - 1) упутствима које даје надлежни ветеринарски инспектор и;
 - 2) начелима и поступцима наведеним у Прилогу II овог Правилника.

Члан 13.

(Репопулација фарми на којима се држе свиње након избијања болести)

- (1) Поновно увођење свиња на фарме из члана 5. овог Правилника не смије започети док не протекне најмање 40 дана од завршетка послова чишћења, дезинфекције и по потреби дезинсекције на предметном имању у складу са ст. (2) и (5) овог члана.
 - (2) Код поновног увођења свиња мора се узети у обзир врста пољопривредне дјелатности која се одвија на дотичној фарми и она мора бити у складу са једним од поступака наведених у ст. (3) и (4) овог члана.
 - (3) У случају фарми на којима појава болести није повезана са векторима, примјењује се следећи поступак:
 - а) ако се ради о фармама на којима се свиње држе на отвореном, поновно увођење свиња започиње увођењем сентинел свиња које су прегледане и за које је утврђено да су негативне у односу на присутност антигјела на вирус афричке свињске куге, или које долазе са фарми које нису била предмет никаквих ограничења повезаних са афричком свињском кугом. Сентинел свиње се смјештају, у складу са упутством које доноси Канцеларија уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, по цијелој зараженој фарми, те се од њих након 45 дана, узимају узорци и тестирају на присутност антигјела, у складу са Дијагностичким приручником. Ниједна свиња не смије напустити фарму док се не добију негативни резултати серолошких тестова. Ако се код ниједне свиње не развију антигјела против вируса афричке свињске куге, може се приступити потпуној репопулацији;
 - б) код свих других облика узгоја, поновно увођење свиња одвија се или у складу са мјерама из тачке а) овог става или се заснива на потпуној репопулацији, уз услов:
 - 1) да се све свиње уведу унутар рока од 20 дана и да долазе са фарми које нису биле подвргнуте
- никаквим ограничењима повезаним са афричком свињском кугом;
- 2) да се свиње у обновљеном крду подвргну серолошком прегледу у складу са Дијагностичким приручником. Узимање узорака за овај преглед обавља се најраније 45 дана након доласка последњих свиња;
 - 3) да ниједна свиња не смије напустити фарму док се не добију негативни резултати серолошког прегледа.
- (4) У случају фарми код којих је појава болести била повезана са векторима, поновно увођење стоке се не смије спровести најмање шест година, осим:
- а) ако су успјешно, под службеним надзором, проведени специфични поступци за елиминисање вектора из просторија или с мјеста на којима ће се свиње држати или на којима свиње могу доћи у контакт са вектором или;
 - б) ако се може доказати да перзистентност вектора више не представља значајан ризик од преношења афричке свињске куге;
 - ц) након тога, примјењују се мјере утврђене ставом (3) тачком а) овог члана. Међутим, осим ових мјера, након потпуне репопулације ниједна свиња не смије да напусти предметну фарму док се не спроведу даљи серолошки прегледи у односу на афричку свињску кугу са негативним резултатима, на узорцима сакупљеним од свиња на фарми најраније 60 дана након потпуне репопулације, у складу са дијагностичким приручником.
- (5) Када појава болести није била повезана са векторима и ако је прошло више од шест мјесеци од завршетка поступака чишћења и дезинфекције на фарми, Канцеларија уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ може да одобри одступање од става (3) овог члана, узимајући у обзир епидемиолошку ситуацију.
- (6) Поновно увођење домаћих животиња других врста осим свиња на фарме описане у члану 5. овог Правилника предмет је одобрења надлежног ветеринарског инспектора, при чему оно мора да узме у обзир ризик од ширења заразе или од перзистенције вектора при оваквом поновном увођењу.

Члан 14.

(Мјере у случајевима сумње или потврде афричке свињске куге у клаоници или у превозном средству)

- (1) Када се појави сумња на афричку свињску кугу у клаоници или у превозном средству, надлежни ветеринарски инспектор одмах покреће службене поступке истраге како би се постојање болести потврдило или искључило, у складу са поступцима наведеним у Дијагностичком приручнику.
- (2) Уколико се у клаоници или превозном средству открије случај афричке свињске куге, надлежни ветеринарски инспектор обезбјеђује:
 - а) да се све пријемчиве животиње у клаоници или превозном средству усмрте без одлагања;
 - б) да се трупла, унутрашњи органи и отпад заражених и контаминираних животиња нешкодљиво униште под службеним надзором;
 - ц) да се чишћење, дезинфекција и по потреби дезинсекција зграда и опреме, укључујући возила, обаве под надзором надлежног ветеринарског инспектора у складу са чланом 12. овог Правилника;
 - д) спровођење епидемиолошке истраге, како је предвиђено чланом 8. овог Правилника *mutatis mutandis*;
 - е) да се изолат вируса афричке свињске куге подвргне лабораторијском поступку наведеном у Дијагностичком приручнику, како би се идентификовао генотип вируса;

- ф) да се мјере из члана 7. овог Правилника примјене на фарму са које су дошле заражене свиње или трупла, те на друге контактне фарме. Ако епидемиолошка истрага не покаже другачије, на фарму поријекла заражених свиња или трупала примјењују се мјере утврђене чланом 5. ставом (1) овог Правилника;
- г) да се никакве животиње не доводе на клање нити превозе док не протекне најмање 24 часа од чишћења, дезинфекције и по потреби дезинсекције, која се спроводи у складу са чланом 12. овог Правилника.
- 7) да се ниједан дио дивље свиње, било да је устријељена или пронађена мртва, као нити било какав материјал или опрема који би могли бити контаминирани вирусом афричке свињске куге не унесу на фарму на којој се држе свиње;
- 8) да се свиње, њихово сјеме, замечи или јајашца не износе из зараженог подручја у сврху стављања у промет;
- ц) организује да све дивље свиње које су устријељене или пронађене мртве на утврђеном зараженом подручју прегледа надлежни ветеринарски инспектор и испита на афричку свињску кугу у складу са Дијагностичким приручником. Трупла свих животиња за која се утврди да су позитивна нешкодљиво се уклањају под службеним надзором. Трупла дивљих свиња поријеклом из зараженог подручја који су негативни на афричку свињску кугу морају да буду или нешкодљиво уклоњени под службеним надзором или у зависности од могућности одговарајућег ускладиштења трупова до добијања лабораторијског налаза, стављени у промет на даљу обраду, под службеним надзором. Дијелови дивљих свиња који нису намијењени исхрани људи морају да буду нешкодљиво уклоњени. Месо дивљих свиња поријеклом из зараженог подручја и производи од таквог меса не смију бити стављени у промет;

Члан 15.

(Мјере у случајевима сумње или потврде афричке свињске куге код дивљих свиња)

- (1) По пријему обавјештења о сумњи на заразу код дивљих свиња, надлежни ветеринарски инспектор предузима одговарајуће мјере како би се потврдило или искључило постојање болести, тако да о томе обавјести власнике свиња и ловце, те изведе истраживање на свим дивљим свињама које су устријељене или нађене мртве, укључујући лабораторијске претраге.
- (2) Чим се потврди примарни случај афричке свињске куге, Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, како би се обуздало ширење заразе:
- а) оснива стручну групу која укључује ветеринаре, ловце, биологе који се баве животом у дивљини и епидемиологе. Ова стручна група помаже надлежним органима:
- 1) при проучавању епидемиолошке ситуације и дефинисању зараженог подручја у складу са чланом 16. став (4) тачка б) овог Правилника;
 - 2) при увођењу одговарајућих мјера које се примјењују на зараженом подручју уз мјере из тач. б) и ц) овог става, те мјере могу обухватати привремену забрану лова и забрану храњења дивљих свиња;
 - 3) при изради плана искорјењивања болести;
 - 4) при обављању контрола у сврху верификовања дјелотворности мјера које су донесене за искорјењивање афричке свињске куге из зараженог подручја;
- б) ставља под службени надзор фарми са свињама унутар дефинисаног зараженог подручја и посебно налаже:
- 1) да се обави службени попис свих категорија свиња на свим фармама; власник мора овај попис да одржава ажурним. Подаци о попису се на захтјев предочавају и могу се провјерити приликом сваке инспекције. Међутим, што се тиче фарми на којима се свиње држе на отвореном, први попис може да се изради на основу процјене;
 - 2) да се све свиње на фарми држе унутар зграда на фарми или на неком другом мјесту на којем могу бити изоловане од дивљих свиња. Дивље свиње не смију имати приступ било каквом материјалу који би касније могао доћи у додир са свињама на фарми;
 - 3) да ниједна свиња не уђе нити не напусти фарму осим уз одобрење надлежног ветеринарског инспектора, узимајући у обзир епидемиолошку ситуацију;
 - 4) да се на улазима и на излазима зграда у којима се држе свиње, те на улазима и излазима фарми, употребе одговарајућа средства за дезинфекцију и по потреби дезинсекцију;
 - 5) да сва лица која долазе у додир са дивљим свињама примјењују одговарајуће хигијенске мјере како би се смањило ризик од ширења вируса афричке свињске куге;
 - 6) да се све угинуле или обољеле свиње са симптомима афричке свињске куге на фарми тестирају на присутност афричке свињске куге;
- д) обезбјеђује да се изолат вируса афричке свињске куге подвргне лабораторијском поступку наведеном у Дијагностичком приручнику, како би се идентификовао генотип вируса.
- (3) Када се афричка свињска куга појави код дивљих свиња на подручју које је у близини друге државе, Канцеларија сарађује са надлежним органима друге државе на утврђивању мјера за надзор болести.

Члан 16.

(Планови за искорјењивање афричке свињске куге из популације дивљих свиња)

- (1) У циљу искорјењивања афричке свињске куге из популације дивљих свиња Канцеларија, уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, предузима следеће мјере:
- а) израђује План мјера за искорјењивање афричке свињске куге код дивљих свиња и;
 - б) обавјештава ОИЕ, Европску комисију и надлежне ветеринарске органе свих сусједних држава о границама зараженог подручја и мјерама спроведеним на фармама у том подручју, у року 90 дана од потврде примарне појаве афричке свињске куге код дивљих свиња.
- (2) План из тачке а) става (1) овог члана може се накнадно, у зависности од стања на терену, измијенити или надопунити ако се измјене односе на промјену границе зараженог подручја о чему Канцеларија одмах обавјештава ОИЕ, Европску комисију и надлежне ветеринарске органе других заинтересованих држава.
- (3) Након извршених измјена и надопуна Плана из става (2) овог члана, претходно усвојени План престаје да важи.
- (4) План наведен у ставу (1) овог члана садржи податке:
- а) о резултатима епидемиолошких истраживања и контрола спроведених у складу са чланом 15. овог Правилника, те о географској распрострањености болести;
 - б) о дефиницији зараженог подручја. Код дефинисања зараженог подручја, узимају се у обзир:
 - 1) резултати спроведених епидемиолошких истраживања и географска распрострањеност болести;
 - 2) популација дивљих свиња на том подручју;
 - 3) постојање већих природних или умјетних препрека кретању дивљих свиња;

- ц) о организовању блиске сарадње између биолога, ловаца, ловачких организација, служби које се баве животом у дивљини и ветеринарских органа (здравље животиња и јавно здравље);
- д) о кампањи обавјештавања којом се подиже свијест ловаца о мјерама којих се морају придржавати у оквиру плана искорјењивања;
- е) о посебним настојањима да се утврди раширеност заразе код популације дивљих свиња, истраживањем дивљих свиња које устријеле ловци или које се пронађу мртве, те лабораторијским тестирањем, укључујући добро стратификована епидемиолошка истраживања;
- ф) о захтјевима којих се морају придржавати ловци како би се избјегло ширење заразе;
- г) о методама одстрањивања дивљих свиња које се пронађу мртве или су устријељене, а које се заснивају на:
- 1) нешкодљивом уклањању под службеним надзором или;
 - 2) прегледу који обавља надлежни ветеринарски инспектор и лабораторијским тестовима како је превиђено Дијагностичким приручником. Трупла свих животиња код којих је налаз позитиван нешкодљиво се уклањају под службеним надзором;
- х) о епидемиолошком истраживању које се обавља на свакој дивљој свињи, било да је устријељена или пронађена мртва. То истраживање мора да укључује попуњавање упитника који обухвата следеће податке:
- 1) географско подручје на којем је животиња устријељена или пронађена мртва;
 - 2) датум када је животиња устријељена или пронађена мртва;
 - 3) лице које је животињу устријелило или пронашло мртву;
 - 4) старост и пол свиње;
 - 5) ако је устријељена: симптоми прије него што је била устријељена;
 - 6) ако је пронађена мртва: стање трупла;
 - 7) лабораторијски налази;
- и) о програмима надзора и превентивним мјерама који се примјењују на фарме унутар дефинисаног зараженог подручја и, ако је потребно, у његовој околини, укључујући превоз и кретање животиња унутар тог подручја, те из и у то подручје; ове мјере морају у најмању руку да укључују забрану кретања свиња, њиховог сјемена, заметака и јајашаца из зараженог подручја у сврху стављања у промет, те могу да укључују привремену забрану узгоја свиња и оснивања нових фарми;
- ј) о другим критеријумима који морају бити задовољени да би се мјере укинуле;
- к) о органу који је одговоран за надзор и координацију служби одговорних за спровођење плана;
- л) о информационом систему успостављеном како би стручна група именована у складу са чланом 15. ставом (2) тачком а) овог Правилника могла редовно провјеравати резултате плана за искорјењивање болести;
- м) о мјерама за праћење болести, које се стављају на снагу најраније 12 мјесеци након дијагностиковања посљедњег случаја афричке свињске куге код дивљих свиња на дефинисаном зараженом подручју. Ове мјере за праћење остају на снази најмање 12 додатних мјесеци и укључују барем оне одредбе које су већ на снази у складу са тач. е), г) и х) овог става.
- (5) Канцеларија мора сваких шест мјесеци да достави ОИЕ-у, Европској комисији и заинтересованим државама извјештај о епидемиолошкој ситуацији у зараженом подручју и резултатима спровођења Плана.
- Члан 17.**
- (Мјере за спречавање ширења вируса афричке свињске куге путем вектора)**
- (1) Ако је на фарми на којој је потврђена афричка свињска куга могућа присутност вектора или се на присутност вектора сумња, надлежни ветеринарски инспектор ће да нареди:
- а) да се у зараженој згради и њезиној околини провјери присутност вектора физичким прегледом, и ако је потребно, хватањем примјерака у замку у складу са Прилогом III овог Правилника;
 - б) када је присутност вектора потврђена:
 - 1) извођење одговарајућих лабораторијских тестова, како би се потврдила или искључила присутност вируса афричке свињске куге код вектора;
 - 2) успостављање даљих одговарајућих мјера праћења, надзора и контроле на таквој фарми и на подручјима око ње;
 - ц) када је присутност вектора потврђена, али је надзор над њима неизведив, на фарми се најмање шест година не узгајају свиње, а ако је потребно, нити друге домаће животиње.
- (2) Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрика БиХ може да усвоји додатне мјере за праћење и надзор вектора и за спречавање афричке свињске куге.
- Члан 18.**
- (Дијагностички поступци и захтјеви биосигурности)**
- (1) Потребно је обезбиједити:
- а) да се дијагностички поступци, узимање узорака и лабораторијски тестови у сврху откривања присутности афричке свињске куге спровode у складу са Дијагностичким приручником;
 - б) да је за координацију стандарда и метода дијагностиковања одговорна референтна лабораторија у складу са Прилогом IV овог Правилника.
- (2) Референтна лабораторија из става (1) овог члана мора се повезати са ОИЕ/EU референтном лабораторијом, у складу са Прилогом IV овог Правилника.
- (3) Дијагностички приручник из става (1) тачка а) овог члана мора да садржава:
- а) минималне стандарде квалитета који се морају примјењивати у дијагностичким лабораторијама за афричку свињску кугу и при превозу узорака;
 - б) критеријуме и поступке који се морају примјењивати код клиничких или пост мортем прегледа који се изводе у сврху потврђивања или искључивања постојања афричке свињске куге;
 - ц) критеријуме и поступке који се примјењују при прикупљању узорака од живих свиња или њихових трупа, како би се лабораторијским претрагама потврдила или искључила присутност афричке свињске куге, укључујући методе узимања узорака за серолошки или вирусолошки пробир који се изводи у оквиру примјене мјера предвиђених овим Правилником;
 - д) лабораторијске тестове који се користе за дијагностиковање афричке свињске куге, укључујући критеријуме за оцјену резултата лабораторијских тестова;
 - е) лабораторијске технике за генотипизацију изолата вируса афричке свињске куге.
- (4) Како би се гарантовали услови биосигурности у сврху заштите здравља животиња, руковање и употреба вируса афричке свињске куге, његовог генома и антигенијела, те

цјепива, у сврху истраживања, постављања дијагнозе или производње, допуштена је само на мјестима, те у установама и лабораторијама које су одобрене од стране надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ. Листу одобрених мјеста, објеката и лабораторија надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ достављају Канцеларији и иста мора бити редовно ажурирана.

Члан 19.

(Употреба, производња и продаја цјепива за афричку свињску кугу)

- (1) Употреба цјепива за афричку свињску кугу је забрањена.
- (2) Руковање, производња, складиштење, снабдијевање, дистрибуција или продаја цјепива афричке свињске куге на подручју Босне и Херцеговине мора да буде под надзором надлежних ентитетских министарстава, а увоз цјепива против афричке свињске куге мора да буде под надзором Канцеларије.

Члан 20.

(Примјена Правилника)

Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ може да спроводи провере на лицу мјеста, уколико је то потребно да би се обезбиједила једнообразна примјена овог Правилника. Надлежни ветеринарски инспектор на чијим подручјима се обављају те провере, обезбјеђује стручњацима сву потребну помоћ за обављање њихових дужности.

Члан 21.

(Планови хитних мјера)

- (1) План хитних мјера у којем су детаљно утврђене мјере потребне за одржавање спремности и високог нивоа свијести о афричкој куги свиња, а које треба спровести у случају избијања болести, израђује Канцеларија.
- (2) Планом хитних мјера одређен је начин приступа објектима, опреми, особљу и другим одговарајућим средствима која су потребна за брзо и ефикасно искорјењивање болести, те обезбјеђена сарадња са сусједним државама.
- (3) Критеријуми и захтјеви који се примјењују при изради плана хитних мјера наведени су у Прилогу VI овог Правилника.
- (4) Канцеларија мора да редовно ажурира План хитних мјера, како би се узео у обзир развој ситуације и специфична природа предметне болести.

Члан 22.

(Центри за контролу болести и стручне групе)

- (1) У случају избијања афричке свињске куге министар спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине успоставља Заједнички центар за контролу болести (у даљњем тексту: Заједнички центар) и именује директора Канцеларије, као руководиоца истог. Директор Канцеларије именује чланове Заједничког центра од представника надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, а по потреби и других стручних лица.
- (2) Заједнички центар усмјерава и прати рад локалних центара за контролу болести из става (3) овог члана. Он је, између осталог, одговоран за:
 - а) дефинисање потребних мјера надзора;
 - б) омогућавање брзог и дјелотворног спровођења горе наведених мјера путем локалних центара за контролу болести;
 - ц) додјелу кадрова и других ресурса локалним центрима за контролу болести;
 - д) достављање информација Канцеларији, надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, те пољопривредним и трговинским органима;
 - е) сарадњу са дијагностичким лабораторијама;

- ф) сарадњу са штампом и другим медијима;
- г) сарадњу са полицијским властима како би се омогућило спровођење одређених правних мјера.

- (3) Канцеларија у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ омогућава да се у случају било каквог избијања афричке свињске куге могу одмах успоставити потпуно функционални локални центри за контролу болести.
- (4) Неке се функције заједничког центра за контролу болести могу пренијети на локални центар за контролу болести који дјелује на управном нивоу, или на неком другом нивоу, уз услов да тиме нису угрожени циљеви заједничког центра за контролу болести.
- (5) Заједнички центар формира трајно оперативну стручну групу у којој се одржава стручност потребна за пружање помоћи надлежним органима у сврху осигуравања припремљености за случај појаве болести. У случају избијања болести стручна група помаже надлежним органима при:
 - а) епидемиолошком истраживању;
 - б) узимању узорака, тестирању и интерпретацији резултата лабораторијских тестова;
 - ц) утврђивању мјера за надзор болести.
- (6) Надлежни органи обезбјеђују да заједнички и локални центри за контролу болести и стручна група имају кадрове, уређаје и опрему, укључујући потребне комуникационе системе, те јасну и дјелотворну наредбодавну и управну структуру, како би се обезбиједило промтно спровођење мјера за надзор болести утврђених овим Правилником.
- (7) Појединости у односу на кадрове, уређаје, опрему, те наредбодавну и управну структуру заједничких и локалних центара за надзор болести и стручне групе утврђују се у оквиру планова за хитне ситуације из члана 21. овог Правилника.

Члан 23.

(Прилози Правилника)

Прилози од I до VI саставни су дио овог Правилника.

Члан 24.

(Прелазне одредбе)

У року од годину дана од дана ступања на снагу овог Правилника, Канцеларија, уз сагласност са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, је дужна да изради и спроведе програм едукације ветеринара и ветеринарских инспектора.

Члан 25.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 10/11
12. јануара 2011. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др Никола Шпирић, с. р.

ПРИЛОГ I

Пријава болести и даље епидемиолошке информације које се достављају међународним надлежним органима у случају када је потврђена појава афричке свињске куге

- (1) У року од 24 часа од потврде примарног избијања болести, примарног случаја код дивљих свиња или случаја болести у клаоници или превозном средству, Канцеларија мора преко система пријављивања болести животиња да достави следеће податке:
 - а) датум достављања пријаве;
 - б) вријеме достављања пријаве;
 - ц) назив државе;

- д) назив болести;
 - е) број избијања или случајева;
 - ф) датум када се појавила сумња на афричку свињску кугу;
 - г) датум када је болест потврђена;
 - х) методе које су употријебљене за потврђивање болести;
 - и) је ли болест потврђена код дивљих свиња или свиња на фарми, у клаоници или у превозном средству;
 - ј) географска локација на којој је потврђено избијање или случај афричке свињске куге;
 - к) које су мјере надзора болести примијењене.
- (2) Ако се ради о примарним избијањима или случајевима у клаоницама или превозним средствима, осим података из става (1) овог Прилога Канцеларија мора да достави и сљедеће податке:
- а) број пријемчивих свиња на мјесту избијања, у клаоници или у превозном средству;
 - б) број угинулих свиња у свакој категорији на фарми, у клаоници или у превозном средству;
 - ц) за сваку категорију, морбидитет ове болести и број свиња код којих је афричка свињска куга потврђена;
 - д) број свиња које су усмрћене на локацији избијања болести, или у клаоници или превозном средству;
 - е) број обрађених трупала;
 - ф) у случају избијања болести, удаљеност од најближе фарме на којој се држе свиње;
 - г) ако је афричка свињска куга потврђена у клаоници или у превозном средству, локација фарми или фарми из којих су дошле заражене свиње или трупа.
- (3) У случају секундарних избијања афричке свињске куге Канцеларија мора да достави међународним надлежним органима податке из ст. (1) и (2) овог Прилога, првог радног дана сваке седмице.
- (4) Осим података из ставова (1), (2) и (3) овог Прилога Канцеларија мора, чим је прије могуће, да достави међународним надлежним органима, писани извјештај који мора да садржава:
- а) датум када су свиње на фарми, у клаоници или у превозном средству усмрћене и њихова трупа нешкодљиво уклоњена;
 - б) резултате тестова изведених на узорцима који су узети при усмрћивању свиња;
 - ц) када се примјењује одступање предвиђено чланом 6. ставом (1), број усмрћених и обрађених свиња, те број свиња које ће се заклати касније, заједно са временским ограничењем које је утврђено за њихово клање;
 - д) све податке који се односе на могући извор болести, или на стварни извор болести уколико је он утврђен;
 - е) информације о систему надзора који је уведен како би се обезбиједило дјелотворно спровођење мјера утврђених чл. 10. и 11. овог Правилника, за надзор кретања животиња;
 - ф) ако се ради о примарном избијању или случају афричке свињске куге у клаоници или у превозном средству, генотип вируса одговорног за избијање или за случај болести;
 - г) када су на контактним фармама или на фармама на којима се налазе свиње код којих постоји сумња на заразу афричком свињском кугом свиње усмрћене, податке о:
 - 1) датуму усмрћивања и броју свиња у свакој категорији које су усмрћене на свакој фарми,
 - 2) епидемиолошкој повезаности између избијања или случаја афричке свињске куге и сваке контактне фарме, или о другим разлозима који

изазивају сумњу о присутности афричке свињске куге на свакој сумњивој фарми;

- 3) резултатима лабораторијских тестова изведених на узорцима узетим од свиња на фармама при њиховом усмрћивању, а када свиње на контактним фармама нису усмрћене, морају се доставити подаци о разлозима за овакву одлуку.

ПРИЛОГ II

Начела и поступци за чишћење, дезинфекцију и дезинсекцију

- (1) Општа начела и поступци:
- а) поступци чишћења и дезинфекције, те по потреби уништавања глодара и инсеката употребом службено одобрених производа, морају се спроводити под службеним надзором и у складу са упутствима које даје надлежни ветеринарски инспектор;
 - б) дезинфицијенсе који се употребљавају и њихове концентрације морају бити одобрени за стављање у промет од ентитетских министарстава пољопривреде, водопривреде и шумарства;
 - ц) дјелотворност дезинфицијенса се мора редовно провјеравати прије њихове употребе, будући да се дјелотворност неких дезинфицијенса дужим складиштењем смањује;
 - д) при избору дезинфицијенса, инсектицида и поступака дезинфекције и дезинсекције мора се водити рачуна о природи просторија, возила и објеката у којима се примјењују;
 - е) услови у којима се примјењују средства за одмашћивање, дезинфицијенси и инсектициди морају бити такви да не нарушавају њихову дјелотворност. Посебно се морају примјењивати технички параметри које даје произвођач, као што су притисак, минимална температура и потребно вријеме контакта;
 - ф) без обзира на то који се дезинфицијенс користи, морају се примјењивати сљедећа општа правила:
 - 1) темељно натапање подлоге и стеље, те фекалија дезинфицијенсом,
 - 2) прање и чишћење пажљивим четкањем и рибањем тла, рампи, ограда и зидова, ако је могуће након отклањања или демонтажа опреме или инсталација, како се не би нарушили поступци дјелотворног чишћења и дезинфекције,
 - 3) даља примјена дезинфицијенса током минималног времена контакта које је одређено у препорукама произвођача,
 - 4) вода која је употријебљена за чишћење мора се одложити тако да се избјегне било какав ризик од ширења вируса, у складу са упутствима надлежног ветеринарског инспектора;
 - г) када се чишћење спроводи течностима које се примјењују под притиском, мора се пазити да не дође до контаминирања већ очишћених дијелова;
 - х) мора се укључити прање, дезинфекција или уништавање опреме, инсталација, предмета или компонената за које постоји вјероватност контаминирања;
 - и) мора се пазити да након поступака дезинфекције не дође до поновног контаминирања;
 - ј) чишћење, дезинфекција и дезинсекција која се спроводи у оквиру овог Правилника морају бити унесени у регистар фарми или возила, а ако је потребно службено одобрење, мора их потврдити надлежни ветеринарски инспектор под чијим надзором се ти поступци обављају.
- (2) Посебне одредбе за чишћење и дезинфекцију заражених фарми:
- а) прелиминарно чишћење и дезинфекција:

- 1) током усмрћивања животиња морају се предузети све потребне мјере како би се ширење вируса афричке свињске куге избјегло или svelo на минимум. Те мјере укључују, интер алиа, инсталирање привремене опреме за дезинфекцију, снабдијевање заштитном одјећом, тушеве, деконтаминацију употребљене опреме, инструмената и уређаја, те прекид нападања вентилације струјом,
 - 2) трупла усмрћених животиња морају се попрскати дезинфицијенсом,
 - 3) уколико се трупла због обраде морају премјестити са фарме, за то се морају употребити затворени, непропусни контејнери,
 - 4) чим се трупла свиња одстране на обраду, дијелови фарме на којима су те животиње биле смјештене као и било који други дијелови других зграда, дворишта, итд. који су контаминирани током усмрћивања или током пост-мортем прегледа, морају се попрскати дезинфицијенсом одобреним у складу са чланом 12. овог Правилника,
 - 5) крв и ткива проливени током или након клања, или веће загађење зграда, дворишта, уређаја, итд., морају се пажљиво сакупити и обрадити заједно са трупцима,
 - 6) дезинфицијенс мора остати на површини најмање 24 часа;
- б) коначно чишћење и дезинфекција:
- 1) стајски гној и искориштена стеља морају се одстранити и обрадити како је предвиђено ставом (3) тачка а) овог Правилника,
 - 2) масноћа и нечистоћа се морају уклонити са свих површина примјеном средства за одмашћивање и прањем површина водом,
 - 3) након прања хладном водом, мора се поновити прскање дезинфицијенсом,
 - 4) након седам дана у просторијама се поново примјењује средство за одмашћивање, након чега се обавља испирање водом, прскање дезинфицијенсом и поновно испирање водом.
- (3) Дезинфекција контаминираних стеља, гноја и гнојнице:
- а) гној и искориштена стеља морају се сакупити на хрпу, попрскати дезинфицијенсом и оставити тако најмање 42 дана, или се морају уништити спаљивањем или закапањем;
 - б) гнојница се мора оставити најмање 60 дана од посљедњег додавања заразног материјала, осим ако надлежни ветеринарски инспектор не допусти смањење периода похране за гнојницу која је у складу са упутствима надлежног ветеринарског инспектора дјелотворно обрађена, како би се вирус уништио.
- (4) У односу на одступање од одредби из ст. (1) и (2) овог Прилога, у случају фарми гдје се свиње држе на отвореном, надлежни ветеринарски инспектор може да одреди посебне поступке чишћења и дезинфекције узимајући у обзир тип фарме и климатске услове.

ПРИЛОГ III

Смјернице за тражење вектора

- (1) Тражење вектора се мора обавити у настамбинама у којима се свиње узгајају и држе, као и у околном подручју.
- (2) Вектори се обично проналазе у старим зградама, на сјеновитим мјестима на којима су за њих погодни услови температуре и влаге.
- (3) Најбољи резултати се постижу када се тражење обавља у касно прољеће, током лета и у рану јесен, јер су то периоди у којима су вектори најактивнији.
- (4) Користе се два начина:

- а) тражење вектора у земљи, пијеску или прабини узетим са мјеста између стијена (у случају камене градње), или из пукотина или спојница у зидовима, испод плочица или из пода просторија помоћу четке или било каквог другог прикладног алата. Земља и пијесак требају бити просијани уколико је неопходно. За тражење младих ларви може да буде корисно повећало;
- б) тражење вектора помоћу CO₂ замке. Замке се морају оставити неколико сати у свињцима, боље током ноћи, и у сваком случају на сјеновитом мјесту на које не допире дневна свјетлост. Замке морају бити конструисане тако да се вектори привуку довољно близу извора CO₂ тако да се више не могу вратити у своје пребивалиште.

ПРИЛОГ IV

Дужности референтних лабораторија за афричку свињску кугу

- (1) Референтна лабораторија за афричку свињску кугу у Босни и Херцеговини ће бити одређена у складу са Одлуком о одређивању овлашћених лабораторија у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 68/05, 90/05)
- (2) Референтне лабораторије за свињску кугу су одговорне за осигуравање да се лабораторијско тестирање за откривање присутности афричке свињске куге и идентификација генотипа изолата вируса обављају у складу са Дијагностичким приручником. У ту сврху они могу склапати посебне споразуме са Референтном лабораторијом Заједнице или са другим референтним лабораторијама.
- (3) Референтна лабораторија за афричку свињску кугу одговорна је за координирање стандарда и дијагностичких метода за афричку свињску кугу. У ту сврху:
 - а) они могу снабдијевати појединачне лабораторије дијагностичким реагенсима;
 - б) надзиру квалитет свих дијагностичких реагенса;
 - ц) повремено организују упоредне тестове;
 - д) чувају изолате вируса афричке свињске куге из потврђених случајева и избијања болести.

ПРИЛОГ V

Референтна лабораторија Заједнице за афричку свињску кугу

Референтна лабораторија Заједнице за афричку свињску кугу је: Centro de Investigación en Sanidad Animal, 28130 Valdeolmos, Мадрид, Шпанија.

ПРИЛОГ VI

Критеријуми и захтјеви у односу на планове хитних мјера

Планови хитних мјера морају испуњавати најмање сљедеће захтјеви:

- а) треба предвидјети потребне законске овласти за спровођење планова хитних мјера и омогућити брзо и успјешно искорјењивање болести;
- б) треба предвидјети све што је потребно да за приступ средствима фондова за ванредне ситуације, буџетским средствима и изворима финансирања како би се покрили сви видови борбе против епидемије;
- ц) хијерархија управљања мора бити одређена Планом и то на начин који гарантује брзо и ефикасно доношење одлука везаних за епидемију. Заједнички центар за контролу болести одговоран је за усмјеравање свих стратегија за сузбијање болести;
- д) План мора да садржава детаљан опис ресурса који су потребни са средствима за осигуравање брзог и ефикасног предузимања мјера, укључујући лабораторијско особље, опрему и инфраструктуру;
- е) План мора да садржава Приручник у којем су детаљно дата упутства и описани поступци и мјере које се

- спроводе у случају избијања афричке куге свиња, укључујући и план хитне вакцинације;
- ф) у случају избијања болести мора се успоставити Заједнички центар за контролу болести који ће усклађивати спровођење свих одлука. Мора се именовати стални координатор који ће обезбиједити брзо успостављање центара;
- г) морају постојати детаљно разрађени планови да би се у случају избијања афричке куге свиња, одмах могли успоставити локални центре за контролу болести како би се на локалном нивоу спровеле мјере сузбијања болести и заштите околине;
- х) Канцеларија мора да обезбиједи сарадњу између заједничког центара за контролу болести, локалних центара те власти и органа задужених за питања заштите околине како би обезбиједила усклађеност мјера које се предузимају у подручју ветеринарства и заштите околине;
- и) мора се основати стална стручна група, по потреби у сарадњи са другим државама, која ће пратити нове научне спознаје и помагати Канцеларији и надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ у осигурању спремности за могућу појаву болести;
- ј) особље које судјелује у спровођењу мјера из Плана мора редовно да:
- 1) усавршава знање о клиничким знаковима, епидемиолошком истраживању и сузбијању епидемија;
 - 2) судјелује у симулационим вјежбама, које се изводе:
 - два пута у периоду од пет година, при чему прва вјежба мора да почне најкасније 3 године након одобрења плана или;
 - у периоду од пет година након ефикасног сузбијања и искорјењивања велике епидемије, или;
 - једна од двије вјежбе из прве подалинеје алинеје 2) ове тачке замјењује се симулационом вјежбом која се захтијева у оквиру планова хитних мјера за друге велике епидемије копнених животиња или;
 - изузетно од прве подалинеје алинеје 2) ове тачке и у складу са одговарајућим одредбама Плана хитних мјера, а када се ради о мањој густоћи популације животиња пријемчивих врста, Канцеларија организује судјеловање и доприноси симулационим вјежбама спремности које се изводе у сусједним државама, а у вези са свим животињама које припадају врстама пријемчивим на афричку кугу свиња;
 - 3) судјеловати у програму оспособљавања у подручју комуникацијских вјештина како би могли организовати информативне кампање о болести, намијењене органима власти, сточарима и ветеринарима;
- к) при изради Плана хитних мјера узимају се у обзир средства која су потребна за сузбијање великог броја избијања болести који се јављају у кратком периоду и које узрокује више антигенски различитих серотипова или сојева, као што је случај, код намјерног испуштања вируса;
- л) не искључујући ветеринарске захтјеве, План се припрема како би се обезбиједило да у случају избијања афричке куге свиња, свако масовно уништавање лешина и животињског отпада буде обављено на начин којим се не угрожава здравље људи и да се при том користе поступци и методе које спречавају сваки штетни утицај на околину који је могуће спријечити, а нарочито на начин:
- 1) којим је опасност за тло, ваздух, површинске и подземне воде, биљке и животиње сведена на најмању могућу мјеру;
 - 2) којим су сметње због буке или мириса сведене на најмању могућу мјеру;
 - 3) којим су штетни учинци на крајолик и на мјеста од посебног значења сведена на најмању могућу мјеру;
- м) у Плану морају бити наведена мјеста и предузећа за обраду и нешкодљиво уништавање лешина и животињског отпада у случају избијања болести;
- н) Канцеларија и надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ морају пољопривреднике, сеоско становништво, као и становништво у цјелини, редовно да обавјештавају о најновијим догађајима. Становницима погођеног подручја мора се дати могућност успостављања директне и доступне везе (између осталог, путем телефона за помоћ) као и обавјештавање путем локалних и регионалних средстава информисања.

На основу члана 15. став 2. Закона о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02) и члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на приједлог Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине, на 140. сједници одржаној 12. јануара 2011. године, донijело је

PRAVILNIK

О МЈЕРАМА ЗА НАДЗОР АФРИЧКЕ СВИНСКЕ КУГЕ

Члан 1.

(Предмет)

Ovim Pravilnikom propisuju se minimalne mjere za nadzor afričke svinjske kuge.

Члан 2.

(Definicije)

U ovom Pravilniku pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) *svinja* su životinje iz porodice Suidae, u koju su svrstane domaće i divlje svinje;
- b) *divlja svinja* je svinja koja se ne drži ili ne uzgaja na farmi;
- c) *farma* je svako dvorište ili objekt gdje se stalno ili privremeno drže ili uzgajaju svinje, osim klaonica, prijevoznih sredstava i ograđenih područja u kojima se uzgajaju i mogu loviti divlje svinje, a veličina i struktura ograđenog područja je takva da nije moguće provesti mjere iz člana 5. stava (1) ovog Pravilnika;
- d) *dijagnostički priručnik* je priručnik iz člana 18. stava (3) ovog Pravilnika koji u smislu ovog Pravilnika je priručnik za uspostavu dijagnostičke procedure, metode uzorkovanja i kriteriji za ocjenu laboratorijskih testova za potvrđivanje klasične svinjske kuge, a kojeg donosi Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
- e) *svinja kod koje postoji sumnja da je zaražena virusom afričke svinjske kuge* je svinja ili lešina svinje, koja pokazuje kliničke znakove bolesti ili pokazuje karakteristične postmortalne promjene ili reakcije na laboratorijske testove, provedene u skladu s Dijagnostičkim priručnikom, koje ukazuju na moguću prisutnost afričke svinjske kuge;
- f) *slučaj afričke svinjske kuge* ili *svinja zaraženih afričkom svinjskom kugom* je svaka svinja ili truplo svinje:
 - 1) kod kojih su službeno potvrđeni klinički simptomi ili post mortem lezije afričke svinjske kuge ili;